

толога є лише їх вдале запозичення та використання. Слід зауважити, що методи, які використовуються в конфліктології, розкривають закономірності та механізми психіки індивідів, людей, їхню поведінку, їх рішення. Проте слід враховувати, що кожен науковий метод має як позитивні, так і негативні сторони.

Серед найпоширеніших конфліктологічних методів прогнозування та визначення проблемних ситуацій та конфліктів виокремлюють: метод спостереження, систематичний, історичний, метод конкретно-соціологічних досліджень, аналіз документів, статистичний, раціонально-інтуїтивний метод, метод "картографії конфлікту", комп'ютерний контент-аналіз та ін.

Які ж вимоги ставляться до методів конфліктологічного дослідження? Чи відрізняються вони від інших методів наукових досліджень?

Це: об'єктивність, валідність, надійність, специфічність та економічність тощо.

Проблеми конфліктів носять багатоаспектний характер і тому необхідно, щоб їх вивчали науковці різних наукових течій: соціологи, психологи, політологи, медики, журналісти. Адже вони прогнозують життя суспільства, вказують на майбутнє.

Таким чином, можна зробити висновок, що конфліктологія на сьогодні – це досить нова галузь наукових знань, що необхідною для суспільства, її роль постійно підвищується. А це потребує у свою чергу нових методів конфліктологічного дослідження.

Література

1. Конфліктологія: Підручник для студентів вищ.навч. закл. юрид. спец./ Л.М.Герасіна, М.І.Панов, Н.П. Осипова та ін.; За ред. професорів Л.М.Герасіної та М.І.Панова.- Харків: Право, 2002.- 256 с.
2. Нагаєв В.М. Конфліктологія: курс лекцій (модульний варіант) : Навчальний посібник.- К.: Центр навчальної дисципліни, 2004.- 198 с.
3. Пірен М.І. Конфліктологія.- Підручник.- К.: МАУП, 20003.- 360 с.

РОЗДІЛ 3. НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ УЧНІВ ТА СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЯК ЧИННИК ЗРОСТАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА СТУДЕНТІВ ТА УЧНІВ ЯК ОДНА З ФОРМ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО НАВЧАННЯ

Атаманенко О., Самусенко Ю.В. (Полтава)

Однією з найважливіших форм навчального процесу, як у вищому навчальному закладі, так і у загальноосвітній школі є науково-дослідницька, пошукова робота студентів та учнів. Наукові гуртки та лабораторії, студентські та учнівські наукові товариства, конференції, семінари, засідання круглих столів, – все це дозволяє студенту, учню вести науково-дослідницьку роботу, набиратися досвіду та ділитися результатами власних досліджень.

Науково-дослідницьку роботу можна визначити як один з видів диференціації процесу навчання, яка передбачає забезпечення умов для максимального розвитку здібностей, нахилів кожного студента й учня, задоволення їх пізнавальних потреб і інтересів в процесі засвоєння ними змісту загальної і спеціальної освіти.

На сьогодні одним з основних способів викладення нового матеріалу залишається інформування. Викладач за допомогою лекцій, дискусій, обговорення доносить до студентів набуті ними знання, а студенти, у свою чергу, завчають їх. Та на сьогодні, коли наука розвивається стрімко, такі знання

дуже швидко втрачають свою актуальність. На перший план стає не просто завчання напам'ять величезної кількості інформації, а вміння працювати з нею, а саме аналізувати, систематизувати, вибирати необхідні знання, групувати їх. Більшість викладачів вже давно зійшлися на думці, що головним їх завданням є не заставити студента чи учня запам'ятати навчальний матеріал, почутий на лекції чи прочитаний у підручнику, а потім відтворити його на семінарському, практичному занятті чи на іспиті. Головним є навчити вчитися, самому отримувати необхідні знання [1].

Дуже часто обставини складаються так, що частина студентів та учнів не може творчо підходити до вивчення навчального предмету, для них достатньо того матеріалу, який засвоюється на лекціях, семінарських та практичних заняттях. Такі знання в подальшому використовуються на рівні репродуктивного відтворення. Нерідко трапляється так, що частина студентів та учнів опрацьовує додаткову літературу, працює з документами та першоджерелами, а основна маса навчається «традиційно». Але так чи інакше, науковою роботою, в певній мірі, доводиться займатися майже всім – написання рефератів, курсових, дипломних робіт, учнівських наукових робіт Малої академії наук.

Та лише деяких студентів та учнів охоплює творчий пошук, науково-дослідницька робота, яка не є обов'язковою, проведення якої не вимагає викладач, яка не передбачена навчальними планами. Тільки від самого науковця залежить тема дослідницької роботи, строки її виконання, час, який витрачається на її написання.

Позитивним у написанні науково-дослідницької роботи (як одному з видів диференціації навчання) є те, що:

а) створюється можливість ставити перед студентами та учнями навчальні завдання, що передбачають пошук;

б) створюються передумови для використання комплексних розумових дій;

в) навчальні завдання розв'язуються у процесі спілкування членів науково-дослідницької групи, що сприяє вихованню колективізму, формуванню комунікативних якостей, поділу праці між членами групи;

д) отримання кожним студентом чи учнем потрібного саме йому змісту навчання;

е) викладач здійснює керівництво навчальним процесом опосередковано [2].

Працюючи над науково-дослідницькою роботою студент (учень) розвиває в собі такі якості як відповідальність, творче мислення, вміння відстоювати власну точку зору.

Однією з умов проведення диференціації навчання є широке впровадження суб'єкт-суб'єктних відносин між викладачем та студентом (учнем). З боку викладача, наукового керівника необхідні увага та підтримка, без яких студент, а особливо учень, не захоче чи просто не зможе займатися науковою чи дослідницькою роботою. Один неправильний крок, одна неправильна порада, – і вся праця може виявитися марною. [3]

Під час виконання рефератів, курсових робіт робляться перші кроки до самостійної наукової творчості. Учні та студенти вчать працювати з науковою літературою (вітчизняною та зарубіжною), набувають навичок критичного відбору та аналізу необхідної інформації. У випадку курсової роботи – її складність підвищується з року в рік і її написання стає дійсно творчою працею. Виконання дипломної роботи має на меті подальший розвиток творчої і пізнавальної активності студента.

Проявити свої інтереси та розвивати творчі здібності студенти та учні можуть у класах або школах з поглибленим вивченням навчальних предметів; предметних та проблемних гуртках, проблемних учнівських та студентських лабораторіях; участі у наукових та науково-практичних конференціях; участі у різноманітних олімпіадах, конкурсах, виставках; роботі наукових товариств.

Участь у наукових дослідженнях, творчий підхід – одні з найбільш ефе-

ктивних методів для якісного навчання спеціалістів, що здатні брати участь у науково-технічному житті, що бурхливо розвивається.

Наукова робота з раннього віку допоможе виховати людей дійсно інтелегентних і освічених, а таких людей ніколи не буває забагато.

Література

1. Вильянов С.В. Научно-исследовательская работа студентов и пути её совершенствования. – Саратов, 1997.
2. Фіцула М.М. Педагогіка. Посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Видавничий центр «Академія», 2001. – 528 с.
3. Рональд Де Гроот Дифференциация в образовании // Директор школы. – 1994. – №5,6.

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА УЧНІВ, ЯК МЕТОД ПОГЛИБЛЕННЯ ЗНАТЬ З БІОЛОГІЇ

Бесєдіна І.С., Макаренко Я.М. (Полтава)

Науково-дослідницька діяльність учнів є важливим елементом поглиблення та узагальнення знань. Науково-дослідні роботи – це чітко спланована діяльність, при якій науковець має свою точку зору, думку. Вони розкриваються пошукowymi завданнями, проектами, що передбачають індивідуалізацію навчання, розширення обсягу знань учнів, використовуються на факультативних, гурткових заняттях з метою їх підготовки до виконання навчальних завдань на найвищому рівні пізнавальної активності. Науково-дослідна робота ще визначається як цілеспрямоване наукове дослідження за допомогою наукових методів, явищ, аналіз впливу різних факторів, вивчення взаємодії між явищами з метою отримання певних результатів. Вчитель або науковий керівник використовує наочність, як засіб залучення учнів до самостійної дослідницької діяльності; забезпечує їм умови для практичного ознайомлення з логікою та методами проведення дослідження; спрямовує їх роботу; завдяки пізнавально-практичним завданням організовує самостійний пошук, розвиває допитливість, здатність до зосередження, розвиває творчу уяву. Водночас учень самостійно визначає проблеми, вчиться бачити її в оточуючому житті, висловлює передбачення, гіпотези, обмірковує план і способи їх перевірки, фантазує, організовує спеціальні спостереження і досліди, самостійно вирішує нові пізнавальні завдання або розв'язує новими способами уже відомі задачі.[1,2]

Для прикладу, можна взяти науково-дослідницьку роботу учениці середньо - освітньої школи с. Божкове, що здійснювалась під керівництвом вчителя біології на протязі двох років на тему: «Їстівні та отруйні шапкові гриби околиць с. Божки та с. Божкове».

Під час цієї роботи учителька спиралися на головні етапи наукового дослідження:

- виникнення ідеї формулювання теми;
- формулювання мети та завдань досліджень;
- висунення гіпотези, теоретичні дослідження;
- проведення експерименту, узагальнення наукових фактів і результатів;
- аналіз та формулювання наукових досліджень;
- впровадження та визначення наукових досліджень.

Гриби – цілком повноцінний продукт харчування, який містить всі основні речовини, які забезпечують ріст і розвиток людського організму, підтримують його життєдіяльність, що пояснює широке їх використання у їжі. Тому метою роботи стало дослідження різноманітності їстівних та отруйних грибів різних рослинних угруповань околиць с.Божки і с. Божкове. Для досягнення мети були поставлені наступні завдання:

1. Зібрати гербарій найпоширеніших видів шапкових грибів околиць